

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

Poczta Polowa 53. ~~xxxxxxx~~ d. 27. lipca 1920 r.

ODDZIAŁ II.
Ew/G. Nr 31929(II).

TAJNE
PILNE

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ NACZELNEGO WODZA.

Przesyła się do wiadomości odpis raportu rtm. Bogusławskiego z Rygi o sytuacji wewnętrznej Estonji.-

1. Załącznik.-

I. Zastępca Szefa Sztabu Generalnego
KULINSKI m.p.
gen.-ppor.

Za zgodność:

O t r z y m u j a :

Adjutantura Generalna
M.S. Wojsl. Biuro Prezydjalne.
M.S. Zagranicznych.
M.S. Wojsk. Adj. Wiceministra.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 4309, dnia 29. VII. 1920 r.
załącz. Wydział.

Nr 415

TAJNE!

4309

Rewel, 10 lipca 1920.

Otrzymują: N. Dow. W. P. Oddz. 11. 5 egz

Attaché P. P. Helsingfors 1 "

Akta. 1 "

ESTONIA.

Przesilenie w rządzie trwa; stworzenie gabinetu powierzone p. Tönnissonowi. Trudno będzie jednak sformować gabinet, gdyż partje umiarkowane i prawe straciły do niego zaufanie. Tönnisson ma duże zasługi w dziele emancypacji Estonczyków, na stanowisku jednak zarządcy wykazuje niewyrobienie, chwiejność, i bezgraniczną bejzaliwość w polityce zewnętrznej i wewnętrznej. Ostatnio dobił się w opinii dając swą zgodę na propozycje tutejszej misji bolszewickiej, aby komunisty, skazani sądownie na śmierć byli wymienieni na odpowiednich zakładników estonskich. Zrobił on ten wielki nietakt w stosunku do sądownictwa i dostał ze sfer sądowych i wojskowych ostrą odprawę, naraził na to też paru estonszczyków w Rosji na to, aby złapano ich wprost na ulicy i już jako zakładników wyprawiono na zamianę, bo okazało się, że bolszewicy w swych więzieniach odpowiednich nie mieli. Sfery wojskowe bardzo popierają ministra Spraw Wewnętrznych w gabinecie Tönnissona p. Hellata. Jestto S.- D., człowiek bardzo zdecydowany, zacięty wróg każdej Rosji. Sprzeciwia się jego kandydaturze partja S.- D., dziś tutaj bolszewizująca. Jeżeli nie uda się Hellatowi zostać prezesem, to prawdopodobnie w gabinecie urzędniczym otrzyma teke Ministra Wojny.

KONFERENCJA W RYDZE.

Rząd Ketewski czyni szerokie i straszne przygotowania do konferencji Państw Bałtyckich i Polski w Rydze. Podług jednak tutejszych wrażeń musi ona albo być odłożona, albo zrobić zupełne fiasco. Nasz poseł p. Wasilewski działa na zwłokę, co zadawała też ministra spraw zagranicznych Birka ze względu na ciągłą ostrość zatargu o Wąłk.

WIADOMOSCI BIEZACIE.

Bolszewicy odmówili bicia wspólnie z Estonją szlupów granicznych, motywując że i tak będą one zatarte z powodu warunków ekonomicznych.

Estonia dziś bardziej popiera Rosję sowiecką np. nasi jency masowo uciekający z Sowdepji, są oddawani w ręce bolszewików, w najlepszym razie jawnie szykanowani przez władze administra-

cyjne. Lojalni w stosunku do nas tylko wojskowi.

Koniecznym jest ostre stanowisko
naszego pśła.

ROSJA PRZECIWBOLSZEWICKA.

Słychać ze wszystkich stron o werbowaniu do Armji Przeciwbolszewickich. Działalność emisariuszy b.energiczne. Większość podobno werbuje do formacji jakoby powstających na terenie Polski. Ja mimo depeszy Glasenappa o której zawiadomiłem N.Dow. W.P. szyfrogramem № 36 z dnia 6/7, pracuję w ramach instrukcji (tantejsze szyfrogramy № 22670/11, 24845/11) i wysyłam ludzi do oddziału Bałachowicza. Akcja ta jednak samorzutnie rozszerzyła się, wyprawiłem do Brześcia przeszło 1000 oficerów i żołnierzy. Bierę tylko element przesiany. Formalnie wszystko idzie pod egidę urzędu do spraw wygnańców. W sprawie wysyłania naszych eszelonów z wygnańcami mamy zatarg z ministrem Spr.Zagr. Birkiem. Pod naporem bolszewików Ministerjum jego utrudnia nam wysyłanie do Polski wojskowych.

Estonja dziś jawnie jest pod wpływem Rosji sowieckiej, koniecznym jest i tutaj ostre zaprotestowanie z naszej strony.